

XXIII Seminarium WEP

Edward KOBOSKO (1906-1984)

Warszawa 22 maja 2019 r.

Andrzej MARUSAK

Edward KOBOSKO

(1906-1984)

Dr inżynier elektryk, automatyk, projektant instalacji i urządzeń elektrycznych, bardzo dobry organizator, autor podręczników i publikacji naukowo-technicznych, wykładowca Politechniki Warszawskiej (PW).

Urodzony w 1906 r. w Komorowie pod Warszawą, jako syn Antoniego ur. w Warszawie 3 V 1861 i zmarłego w roku 1922 oraz Anny (1868-1944) z d. Sepczyńskiej ur. w Mogielnicy 17 VII 1868 i zmarłej w 1944 r. Miał kilkoro rodzeństwa.

Studia ukończył na Wydziale Elektrycznym PW otrzymując tytuł inżyniera elektryka (22 X 1931). Na studiach był kolegą Józefa Żydanowicza (1909-2000) – późniejszego profesora PW. Po studiach pracowali razem w Elektrowni Okręgowej Siersza Wodna k. Trzebini, o mocy zainstalowanej ok. 25 MW.

W roku 1932, pod patronatem Kazimierza Szpotańskiego (1887-1966), właściciela Fabryki Aparatów Elektrycznych (FAE) i działacza Stowarzyszenia Elektryków Polskich (SEP) wydał pierwszą książkę z dziedziny urządzeń i instalacji elektrycznych, a w roku 1938 — drugą, pod tytułem “*Instalacje elektryczne prądu silnego w budynkach*” (współautor Adolf Jan Morawski) Wyd. SEP s. 212.

Przed wojną, opracował i zrealizował projekt zabezpieczenia przed kradzieżą obrazów w Muzeum Narodowym w Warszawie stosując, po raz pierwszy, technikę lamp elektronowych i czujników optycznych. Projekt ten zyskał wielkie uznanie i E. Kobosko został odznaczony przez Prezydenta RP Ignacego Mościckiego (1867-1946).

Członkiem SEP został dnia 2 marca 1932 r. w Oddziale Zagłębia Węglowego w Sosnowcu. Tego samego dnia członkiem SEP tamże został również inż. Józef Żydanowicz.

Działalność społeczna Edwarda Kobosko przed II wojną światową miała miejsce w Centralnej Komisji Normalizacji Elektrycz-

nej w SEP, w której pełnił funkcję sekretarza.

Przewodniczącym tej Komisji, był Kazimierz Drewnowski (1881-1952). W prezydium zasiadali również: Józef Podoski (1900-1984) — sekretarz generalny SEP, oraz Janusz Lech Jakubowski (1905-2000). W latach 1932-39 w “Biurze Przepisowym” tej Komisji bezpośrednio kierowanym przez E. Kobosko powstały 83 normy PNE.

W roku 1935 opublikował artykuł pt. „*Znak przepisowy SEP - Stowarzyszenie Elektryków Polskich*”, *Wiadomości Elektrotechniczne* z 3, a w roku 1938 — artykuł pt. „*Nowe założenia przy opracowaniu projektu nowelizacji państwowych Przepisów technicznych na przyłączenia urządzeń elektrycznych do sieci rozdzielczych*”

zakładów elektrycznych użyteczności publicznej””, Przegląd Elektrotechniczny nr 6.

Biuro Przepisowe SEP nadawało znaki jakości wyrobom spełniającym wymagania norm, np.

- odbiorniki radiowe miały czarne litery SEP na tle żółtym, a w otoku białym złoty napis głosił: „*Wytwórnia produkująca pod kontrolą*”. II wojna światowa przerwała tę działalność.

Komisję Normalizacji Elektrycznej w SEP reaktywowano dopiero w połowie roku 1946, inż. Edward Kobosko był w prezydium tej komisji, aż do przejęcia normalizacji elektrycznej w 1958 r. przez PKN (Polski Komitet Normalizacji).

Na początku II wojny światowej, E. Kobosko wraz z Kazimierzem Kolbińskim (1901-1988) i Władysławem Latkiem (1916-1991) zorganizowali Przedsiębiorstwo Elektryczne, które w Warszawie okupowanej przez Niemców, wygrało przetarg na zelektryfikowanie gmachów byłej Politechniki Warszawskiej. W przetargu tym, startowała również firma Siemens. Instalacja elektryczna, która istniała w okresie międzywojennym na Politechnice dostosowana była do różnych napięć i Niemcy zarządzili jej unifikację. Przypuszczali, że wykona to firma niemiecka, dlatego duże zaskoczenie okupanta wywołał wybór małej firmy warszawskiej.

Firma Edwarda Kobosko w okresie okupacji oficjalnie utrzymywała się z elektryfikacji wsi łowickich, a w podziemnej War-

szawie rozwiązywała problemy sterowania pociskami, przerzuceniem ludzi itp.

W roku 1945, inżynierowie: Kazimierz T. Szpotański (prezes SEP w latach 1938-1939 i 1939-1946) wraz z Tadeuszem Czaplickim (1883-1967) – prezesem SEP w latach (1932-1933) i Edwardem Kobosko reaktywowali SEP.

W czasie okupacji, Stowarzyszenie poniosło znaczne straty osobowe. Wielu jego członków zginęło na wojnie albo w partyzantce, względnie zostało zamordowanych lub rozstrzelanych w egzekucjach, w powstaniu warszawskim i w niemieckich obozach koncentracyjnych.

Na przykład w Oddziale Warszawskim, do końca kwietnia roku 1946, udało się odszukać i zarejestrować tylko 212 osób, co oznacza 30 % w stosunku do 753 członków w 1939 r.

! Straty wojenne wyniosły więc 541 członków OW SEP. !

Po włączeniu Stowarzyszenia Elektryków Polskich do federacji NOT, funkcję sekretarza generalnego SEP pełnił Edward Kobosko.

W roku 1958, Zarząd Główny SEP powołał nowy organ pod nazwą Centralnej Komisji Pomiarów Elektrycznych i Automatyki (20 VI). Przewodniczącym tej Komisji, został Edward Kobosko, a Dyrektorem Biura — mgr inż. Zygmunt Kosztowski, późniejszy

organizator Zjednoczenia MERA i Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów (PIAP). Członkami założycielami CKPEiA byli również Józef Chmielarz (1904-1979) i Edward Sepczyński (1921-2006).

Równocześnie, w latach 1950-1976 E. Kobosko pracował na Politechnice Warszawskiej.

W roku 1956 jako mgr inż. był zastępcą profesora w Katedrze Wodociągów i Kanalizacji na Wydziale Inżynierii Sanitarnej. Zrobił doktorat i został starszym wykładowcą, początkowo pracował w Katedrze Wodociągów i Kanalizacji (1961), a następnie został kierownikiem Zakładu Elektromechanicznych Urządzeń Sanitarnych i Wodnych w Katedrze Zbiorników i Siłowni Wod-

nych na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej PW. Odbudował częściowo Starą Kotłownię i zorganizował tam Laboratorium Podstaw Automatyki. Prowadził wykłady z elektrotechniki i automatyki na kilku wydziałach.

W latach 70. Pracował na stanowisku starszego wykładowcy w Instytucie Maszyn Elektrycznych Wydziału Elektrycznego PW.

W latach od 1947 do 1967 napisał 13 książek i był współautorem pięciu, np.:

„*Urządzenia i instalacje elektryczne*” Wyd. Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przem. Chemicznego, 1954 s. 130.

„*Instalacje elektryczne*”. Warszawa, Państwowe Wyd. Szkolnictwa

Zawodowego, 1952 s. 328.

„*Encyklopedia instalacji. Cz. 3, Urządzenia i instalacje elektryczne*”
Wyd. Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa,
1952 s. 95. Kurs Korespondencyjny Przygotowawczy na Stopień
Inżyniera.

„*Urządzenia i instalacje elektryczne*” Warszawa, Stow. Inżynierów
i Techników Przem. Chem. w Polsce, 1954 s.130, współautor
Władysław Sroczyński.

„*Instalacje elektryczne*” Warszawa, Państw. Wyd. Szkolnictwa
Zawodowego, 1954 s.358.

„*Komentarz do książki pt. Instalacje elektryczne*” Warszawa, Wyd
SEP, 1955 s. 33. Korespondencyjny Kurs Przygotowawczy do

Egzaminu na Tytuł Inżyniera.

„*Instalacje i urządzenia elektryczne*” Państwowe Wyd. Szkolnictwa Zawodowego, 1958 s. 636.

„*Inżynieria elektryczna*” W. Komunikacji i Łączności 1966 s. 450, wyd. 2 uzup. 1968. s. 466. Podręcznik akademicki. Książka przeznaczona dla inżynierów i techników nieelektryków oraz dla studentów wydziałów nieelektrycznych wyższych szkół technicznych.

„*Elektrotechnika i urządzenia elektryczne*” Państwowe Wydaw. Naukowe, 1971 s.367. Skrypt dla studentów wyższych szkół technicznych.

Innych publikacji miał ponad 100. Ostatnią Jego książką była

“*Inżynieria Elektryczna*” WKiŁ, napisana według wykładów prowadzonych na Politechnice Warszawskiej, za którą otrzymał nagrodę Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki za najlepszy podręcznik akademicki. Utorowała ona nazwę **“*Inżynieria elektryczna*”** często później stosowaną.

W ostatnim okresie życia zajmował się systemami sterującymi zaopatrzeniem Warszawy w wodę. We współpracy z głównym inżynierem Warszawy, inż. Henrykiem Janczewskim (twórcą trasy WZ), powstały wtedy projekty nowych ujęć wody dla miasta.

W latach 60. i 70. XX w. był radnym i przewodniczącym Komisji Komunikacji i Gospodarki Komunalnej Urzędu Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy.

Został odznaczony licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi, otrzymał m.in.: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę za zasługi dla Warszawy, Medal KEN, Medal “Zasłużony dla ZNP”.

Za działalność w SEP został odznaczony Złotymi Odznakami Honorowymi SEP i NOT.

Zmarł w Warszawie 10 XII 1984 roku w wieku 78 lat, spoczywa na Starych Powązkach (kw. 135, rz. 2, m. 9). Był żonaty dwukrotnie: z Heleną z d. Gołąb (? -1982) mieli jedno dziecko i rozwiedli się, oraz z Henryką Leokadią z d. Błaszczuk (1925-1983) mieli dwoje dzieci. Mieszkał w Warszawie, przy ul Raszyńskiej 58.

Na podstawie:

1. Andrzej Kobosko: „Edward Kobosko (1906-1984)”,
<http://apw.ee.pw.edu.pl/tresc/sylw/kobosko.htm> (kwiecień 2019).
2. Przegląd Elektrotechniczny 1932 nr 9 s.284.
3. „Edward Kobosko” MyHeritage Family Trees, <https://www.myheritage.pl/> (kwiecień 2019).
4. Kobosko Edward na <https://www.worldcat.org/>. (marzec 2019).

Andrzej Marusak

**Dziękuję Państwu
za uwagę!**